

Mededelingen

Historische vereniging voor de IJsseldelta Jan van Arkel

MEDEDELINGEN BESTUUR, jaargang 19, nr. 6, 3 oktober 2022

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u een nieuwe aflevering van de Mededelingen van het bestuur van de Historische Vereniging voor de IJsseldelta 'Jan van Arkel'. In het bijzonder vragen wij uw aandacht voor:

- **INFORMATIEAVOND / LEDENRAADPLEGING over de KAMPER ALMANAK, op do. 13 oktober;**
- **BESTUURSWISSELING:** *secretaris André Westendorp stopt en wordt opgevolgd door René de Ruiter;*
- *Voorlopig seizoenprogramma 2022-2023.*

Mocht u vragen, opmerkingen of eventuele nieuwe mededelingen hebben, neem dan contact op met het bestuur via info@hvjanvanarkel.nl.

Bestuur Historische Vereniging voor de IJsseldelta 'Jan van Arkel'

Herman Broers (vz.), Cor Scheurwater, John Wezenberg, Margreet Bos, André Westendorp en René de Ruiter (asp.)

UITNODIGING

INFORMATIEAVOND / LEDENRAADPLEGING KAMPER ALMANAK DONDERDAG 13 OKTOBER

Het bestuur nodigt de leden van HV 'Jan van Arkel' uit voor een informatieavond / ledenraadpleging op donderdag 13 oktober om 20.00 uur (inloop vanaf 19.30 uur) in de Stadskamer (Johan van Mulkenzaal, 2^e verdieping). Onderwerp van gesprek is de exploitatie van de Kamper Almanak.

HV 'Jan van Arkel' nam de Almanak deze zomer over van het SNS Historisch Centrum dat met de uitgave stopte. Hiermee dreigde een einde te komen aan de verschijning van dit cultuurhistorisch jaarboek sinds 1928. Het bestuur wil graag de leden meenemen in de plannen voor hoe de KA onder de vlag van onze vereniging per direct geëxploiteerd kan gaan worden.

Naar verwachting later dit jaar nog dienen de leden zich in een extra algemene ledenvergadering (ALV) uit te spreken over deze plannen, omdat ze diverse aspecten van de vereniging raken, zoals de financiële huishouding en de ledencontributie voor het volgende jaar. Hierover mag alleen de ALV beslissen. Om ervoor te zorgen dat de leden goed op de hoogte zijn voor de besluitvorming, gaat het bestuur vooraf het gesprek aan met de leden.

Het bestuur komt op 13 oktober met een plan van aanpak en een exploitatiebegroting. Let op: deze avond vindt geen besluitvorming plaats, het is een informatieavond waarbij het bestuur de mening van de leden 'peilt', zodat zaken eventueel nog kunnen worden bijgeschaafd. Alle leden zullen in de weken na de informatieavond beschikking krijgen over alle relevante informatie. De datum voor de extra ALV wordt nog bekendgemaakt.

De *Kamper Almanak* wordt met ingang van jaargang 2023 een betaalde uitgave van HV 'Jan

van Arkel'. Tot nu toe werd de uitgave in zijn geheel gefinancierd door de Volksbank / SNS Historisch Centrum en gratis aan het publiek ter beschikking gesteld. Gratis zal niet meer kunnen, maar wat wel kan, wordt op 13 oktober door het bestuur nader toegelicht.

U bent allen van harte welkom!

ANDRÉ WESTENDORP STOPT, RENÉ DE RUITER VOLGT HEM OP

André Westendorp stopt per direct als secretaris van HV 'Jan van Arkel'. Hiermee verlaat een van de oprichters van HV Jan van Arkel ons bestuur. Gelukkig vond het bestuur vrij snel een opvolger: René de Ruiter wordt de nieuwe secretaris.

André Westendorp kan de bestuurswerkzaamheden niet meer combineren met ander vrijwilligerswerk. Hij wilde na jaren dienst aan de vereniging het stokje graag overdragen. Uiteraard blijft André actief betrokken als lid van HV JvA.

René de Ruiter (Kampen, 1975) is in het dagelijks leven adviseur waterketen bij het waterschap Drents Overijsselse Delta in Zwolle. Hij woont met zijn partner Janita Stoel (architect) in een door henzelf verbouwde stadsboerderij aan de Groenestraat. René was in het verleden

secretaris van de wijkvereniging binnenstad, heeft een passie voor de Kamper en IJsselmuiders geschiedenis en is binnen HV JvA actief in de werkgroep Beeld.

De komende maanden wordt het bestuurlijke secretariaat van André naar René overgedragen. Het bestuur zal hem – als alles goed gaat – ter benoeming voordragen aan de eerstvolgende reguliere ALV, naar verwachting voorjaar 2023. Tot dat moment is hij formeel aspirant-secretaris. Uiteraard nemen we als bestuur en namens de leden nog op gepaste wijze afscheid van André, die hand- en spandiensten blijft verrichten en actief blijft in de werkgroep genealogie.

René de Ruiter, de nieuwe secretaris van HV JvA.

VOORLOPIGE PROGRAMMERING SEIZOEN 2022-2023

De werkgroep lezingen/programmering heeft het jaarprogramma 2022-2023 op enkele avonden na rond. Hierbij alvast een tipje van de sluier. De werkgroep heeft geprobeerd aan wensen tegemoet te komen die de werkgroep bereikten: jonger, diverser en 'meer vrouwen voor de groep'.

Het voorlopige seizoens-programma 2022-2023:

NAJAAR 2022

*Genealogie-ochtenden i.s.m. Stadarchief op zaterdagen **5 november** en **3 december**.*

***Dinsdag 11 oktober** geen lezing i.v.m. afzegging spreker wegens ziekte.*

Dinsdag 8 november: Mandy van Dijk – Duivelseiland, over het eiland Urk als interneringskamp tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Op de rand van het eiland Urk stond in 1915 een met prikkeldraad omheinde houten barak met daarin Belgische, Franse en Engelse officieren die eerder vochten in de Grote Oorlog. Ze waren

de Nederlandse grens overgekomen en het neutrale Nederland moest ze volgens het Vredesverdrag van 1907 interneren. In heel Nederland stonden destijds diverse kampen waar soldaten uit oorlogvoerende landen werden geïnterneerd. Vluchtgevaarlijke officieren werden verbannen naar kamp Urk, dat bekend stond als het Elba van de Zuiderzee, als Duivelseiland. De weersomstandigheden op het kleine eiland waren bar, de Urkers waren pro-Duits en de officieren verveelden zich stierlijk. Hun belangrijkste doel: ontsnappen. Mandy van Dijk (1981) debuteerde vorig jaar met dit bijzondere geschiedenisboek.

Donderdag 15 december: Historisch Café De Stadskazerne (met presentatie HT-december)

VOORJAAR 2023

Genealogie-ochtenden i.s.m. Stadarchief op zaterdagen **7 januari, 4 februari, 4 maart, 1 april, 6 mei.**

Dinsdag 10 januari: Wouter Berns – *Op de schouders van Avercamp, over geschiedenis en de (Kamper) kunstschilders van vroeger naar nu*

Wat leren de schilders van vroeger ons over geschiedenis? Wat vertellen ons bijvoorbeeld Hendrick en Barend Avercamp en hoe loopt het pad van de geschiedenis vanuit hun schilderijen naar de (Kamper) kunstschilders van nu? En welke rol speelt de geschiedenis in het algemeen en die van onze stad in het bijzonder als thema in hun werk?

De Kamper kunstschilder Wouter Berns (Zevenaar, 1970) kent de waarde van een goed verhaal. Zo bewoont hij het geboortehuis van de beroemde zestiende-eeuwse cartograaf Jacob van Deventer aan de Oudestraat en vestigde er met zijn Marieken de galerie Tripmaker, een naam gebaseerd op die van de bierbrouwer die er ooit woonde. Wouter neemt ons mee op een bijzondere reis door geschiedenis, Kampen en de schilderkunst.

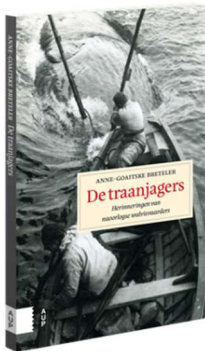
Wouter Berns

Dinsdag 14 februari: Lezingavond. Spreker volgt

Dinsdag 14 maart: Anne-Goaitske Breteler – dubbellezing: ***De Traanjagers*** (de naoorlogse walvisvaart) en ***De laatste dagen van de dorpsgek*** (geschiedenis van de geestelijke gezondheidszorg op het platteland).

De Kamper oud-wethouder Henk Bastiaan was ooit een 'traanjager', een jonge walvisvaarder direct na de Tweede Wereldoorlog. Cultureel antropoloog en publiekshistoricus Anne-Goaitske Breteler (Dokkum, 1996) schreef in 2018 een boek en maakte vorig jaar een podcast samen met actrice Anna Drijver over de laatste nog levende 'traanjagers', over deze bijzondere en vergeten episode uit de Nederlandse naoorlogse geschiedenis, waarbij honderden jonge mannen op avontuur gingen met de 'Willem Barentsz' richting de Zuidpool. Voor de pauze spreekt ze hierover.

Na de pauze belicht Anne-Goaitske Breteler haar in januari 2023 te verschijnen boek *De laatste dagen van de dorpsgek*. Hierin onderzoekt ze hoe er door de eeuwen heen is omgegaan met geestelijke gezondheid. Hoe kan het dat er aanzienlijk veel suicides op het platteland voorkomen, in tegenstelling tot een relatief lage aanspraak op de GGZ? Waar is de dorpsgek gebleven? En wat was de grens tussen 'krankzinnig' gedrag of 'net anders' zijn? In de lezing vertaalt ze haar bevindingen door filmbeelden, foto's, maar ook gedeelde ervaringen op te halen en te tonen. Vaak ligt het verhaal dicht bij de mensen zelf, en is het juist de binding met de grond en de agrarische cultuur die misschien nog wel verder doorwerkt in de huidige plattelander, dan eerder gedacht.

IN VOORBEREIDING

Zaterdag 18 of 25 maart: Dagsymposium 'Kampen en Nederlands-Indië'

(samen met partners De Stadskazerne, informatie volgt)

Dinsdag 11 april: Lezingavond, spreker volgt

Dinsdag 9 mei: THEA BECKMAN AVOND

met o.a. Beckman-biograaf **Vivian de Gier**, Cor Adema en m.m.v. schrijver/illustrator Iris Boter **Thea Beckman 100 en Kampen** is een bijzonder avondprogramma naar aanleiding van het 100ste geboortjaar van kinderboekenschrijfster Thea Beckman (*Kruistocht in spijkerbroek*). We bespreken haar leven, haar werk en haar bijzondere band met Kampen, door haar vaak als decor gebruikt in haar beroemde historische jeugdboeken als *Hasse Simonsdochter*, *Het Wonder van Frieswijck* en *De Stomme van Campen*.

Donderdag 15 juni: Historisch Café De Stadskazerne

Nader te bepalen in juni 2023: *presentatie Kamper Almanak 2023*

HISTORISCH TIJDSCHRIFT VERSCHIJNT 13 OKTOBER

Het *Historisch Tijdschrift* (47/3, oktober 2022) verschijnt 13 oktober.

In dit nummer kijken we terug op de Kamper wordingsjaren (1981-1989) van de Christelijke Academie voor Journalistiek die deze maand haar 40-jarig bestaan viert op Windesheim in Zwolle. We belichten het leven van Gerrit Schinkel die zestig jaar nieuwscorrespondent was in IJsselmuiden en in september 100 jaar zou zijn geworden. We beschouwen de aftocht van vermeende landverraders direct na de Duitse inval in 1940 en hoe de rollen na de capitulatie van Nederland vier dagen later ineens omgekeerd waren. Henk de Koning kijkt naar bijzondere vogels en Harry Stalknecht verkent de grenzen van de stad. En de laatste aflevering van de dialectserie met limericks in het Kampers, maar dan wel fonkelnieuwe, geschreven door Reijer van 't Hul.

Succesvolle Schokker Verhalenmarkt

Bijna zestig mensen, onder wie heel veel Schokker nazaten, bezochten op 1 oktober de succesvolle Schokker Verhalenmarkt in de Stadskazerne. HV JvA organiseerde deze samen met het Zuiderzeemuseum en het Stadsarchief Kampen.

Er was een presentatie van schrijfster Eva Vriend die werkt aan een boek over de Schokker nazaten in Kampen en andere plaatsen. Schokkers konden met een favoriet familieobject op de foto voor een tentoonstelling in 2024 in het Zuiderzeemuseum. Theo van Mierlo gaf uitleg over sporen van Schokkers in het Kamper parochiearchief en Neel Wijshake vertelde over relevante stukken die te vinden zijn in het Stadsarchief. De genealogiewerkgroep hielp bezoekers met vragen over hun stamboom. En de dag werd afgesloten met het optreden van een Schokker gelegenheidskoor. Het boek van Eva Vriend staat gepland te verschijnen in 2024.

Bestuur:

voorzitter	Herman Broers
secretaris	André Westendorp
penningmeester	John Wezenberg
vicevoorzitter	Cor Scheurwater
algemeen lid	Margreet Bos
website	http://www.hvjanvanarkel.nl
e-mail	info@hvjanvanarkel.nl